25 Ekim 2007 Perşembe

Açılış 09:30 - 10:00
1. Oturum 10:00 - 12:00
Oturum Başkanı: *Gülay USTA*

- Burak Kaptan, *Yeni Yaklaşımlar Çerçevesinde Bir İç Mimarlık Eğitim Modeli*
- Hicran Özalp, Müge Bozdayı, *İç Mimarlık Lisans Eğitimi Akreditasyonu İçin Bir Analiz Yöntemi*
- Yusuf Gürçınar, *İç Mimarlık Eğitimi Veritabanı Oluşturulması İçin Bir Öneri*
- Semiha Yılmazer, Sibel Ertez Ural, Alper Küçük, *İç Mimarlıkta Bir Eğitim Modeli Çalişması*
- Şenay Boduroğlu, *İç Mimarlık Eğitiminde Evrensel Tasarım Kavramı*
- Nilüfer Sağlar Onay, Çağıl Yurdakul, Banu Garip, *İç Mimarlık Eğitimine Farklı Yaklaşımlar ve İTÜ Örneklemesi*

Öğle Yemeği

2. Oturum 13:00 - 15:30
Oturum Başkanı: *Yusuf GÜRÇINAR*

- Arzu Uludağ, İNTEMA, *Eğitimde Pratik Uygulamar*
- Cüneyt Elker, *Bir İç Mimarlık Stüdyo Eğitim Modeli Deneyimi*
- Füsun Seçer, *İç Mimarlık Eğitiminde Değişen - Gelişen Sunum Teknikleri*
- Meral Nalçakan, Özlem Mumcu Uçar, *İç Mimarlık Stüdyosuna Mekansal İlişkiler Yoluyla Çağdaş Bir Yaklaşım*
- Özlem Mumcu Uçar, *Mekân Üzerine İki Süreç-İki Sonuç*
- Sevinç Kurt, *Konstrüktivist Eğitim İlkeleriyle Biçimlendirilmiş Sanal Ortamların İç Mekan Tasarımı Stüdyolarında Kullanılması*

Kahve Arası

3. Oturum 16:00 - 18:30
Oturum Başkanı: *Halime Demirkan*

- Deniz Demirarslan, Ö. Nilgün Çağlar, Begüm Savçin, *İç Mimarlık Eğitiminde Temel Tasarım Dersinin Önemi*
- Mesut Çelik, *Temel Tasarımdan Tasarım Stüdyosuna: Mekân Biçimlendirmede Sistematik Bir Yaklaşım Önerisi*
- Ayşen Akpınar, Erincik Edgü, İlgin Erkmen, *Grup Kimliğine Yönelik Temel Tasarım Stüdyosu Yöntemi*
- Şebnem Ertaş, Funda Kurak Açıcı, İlkay Özdemir, *İçmimarlik Eğitiminde Erasmus: Farklılıklar / Benzerlikler İle K.T.Ü. Ve Coburg University Of Applied Sciences Örneği*
- Ayça Araz Ustaömeroğlu, Erkan Aydıntan, Emre Engin, *Tasarım Eğitiminde Temel Tasarımın Yeri; KTÜ İç Mimarlık Örneği*
- Yeşim Sayın Yorulmaz, *İç Mimarlık Eğitim Modellerinde Temel Tasarım Eğitiminin Yeri*

Sergi Açılışı ve Kokteyl - 19.00

26 Ekim 2007 Cuma

1. Oturum 09:30 - 11:00
Oturum Başkanı: *Meral NALÇAKAN*

- Elmas Ceren Altun, *İç Mimarlık-Mimarlık Disiplinleri Arasındaki İlişkinin Eğitim Modelleri Çerçevesinde İncelenmesi*
- Hale Gezer, *İç Mimarlık, Tekstil, Moda Tasarımında Ara Yüzeyler*
- Hande Zeynep Altınok, *Mekan Tasarlama Disiplininde Bir Vurgu Olarak 'Konutta Esneklik"*
- Saadet Aytıs, *İç Mimarlık Eğitiminde Mimari Formasyonun Rolü*
- Funda Kurak Açıcı, Şebnem Ertaş, İlkay Maşat Özdemir, *Disiplinler Arası Ortak Dil - Mimarlık Ve İçmimarlık, Peyzaj Mimarlığı, Şehir Ve Bölge Planlama*
- Çiğdem B. Gökhan, *İç Mimarlık Eğitiminde Akreditasyon Sorunları Ve Öneriler*

Kahve Arası

2. Oturum 11:30 - 13:00
Oturum Başkanı: *Meltem Eti PROTO*

- M. Erdal Eren, Oğuz Demirarslan, Fatma Sema Yücel, *İç Mimarlık Lisansüstü Eğitimi Ve Restorasyon İle İlişkisi*
- Bilge Gönül, Melahat Küçükarslan Emiroğlu, *Türkiye'de İç Mimarlık Eğitiminde Restorasyon*
- Burçin Cem Arabacıoğlu, *İç Mimarlık Eğitiminde 'Sayısal Tasarım' Paradigmasının Yeri*
- Burak Tansel, *İç Mimarlık Eğitimi'nde "Mesleki Temel Eğitim" Dersinin Önemi Ve Gereği*
- Ayşen Akpınar, Erincik Edgü, İlgin Erkmen, *Mekan Tasarımı Eğitiminde Süreç İzleme*
- Tolga Erdem, *İç Mimarlık Eğitiminde Donatı Tasarımının Önemi*

Öğle Yemeği

3. Oturum 14:00 - 15:30
Oturum Başkanı: *İnci Deniz ILGIN*

- Fatih Us, *İç Mimarlık Sürekli Mesleki Eğitiminde Bdt Programlarının Önemi*
- Emine Görgül, Nilufer Saglar Onay, Ayla Atasoy, *İç Mimarlık Eğitimi Bilgisinin Paylaşımında Uluslararası Platform Arayışları: Imiad San Bernardino Workshop'undan Izlenimler*
- Osman Arayıcı, *Yeni Pazar Beklentileri İçin Yeni Bir Eğtim Modeli; Mobil Müfredat*
- Özkal Barış Öztürk, *İç Mimari Proje Disiplini Üzerine Bir Yöntem Önerisi*
- Pelin Yıldız, *Tasarım Eğitimi ve İnteraktivite Kavramının Entegrasyonu*
- Ö. Osman Demirbaş, Güler Ufuk Demirbaş, *Kolb'un Deneyimsel Öğrenme Kuramı Kapsamında İç Mimarlık Öğrencileri Öğrenme Biçemleri: Dokunsal Öğrenme*

Kahve Arası

4. Oturum 16:00 - 17:30
Oturum Başkanı: *Burak KAPTAN*

- Füsun Curaoğlu, *Disiplinler Arası İlişkilerde Kimlik Sorunu Ve İçmimarlık Eğitimi*
- Damla Altuncu, *Tasarım Bilgisinin Sayısallaştırılmasında Yazılım ve Arayüzlerinin Etkileri*
- Elif Türkkan, İnci Basa, Meltem Gürel, *Öğrenci Bakış Açısından İç Mimarlık Tasarım Stüdyosunun Bölüm Dersleri İle Etkileşimi: Bilkent Üniversitesi Örneği*
- Gaye İlknur Çelik, Armağan Seçil Melikoğlu, *İç Mimarlik Eğitiminde Tasarim Süreci: Almanya Fachhochschule Coburg Üniversitesi İç Mimarlik Bölümü Örneği*
- C. Canbay, S.Hakgüdener, , F.A.Pakdil, İ.Ünal, *Kablosuz İletişim Sistemlerinin (Wlan) Geleceği, Bunun Tasarım ve Mimari Formlar Üzerindeki Etkileri*
- Arzu Eceoğlu, *İç Mimarlikta Sürekli Eğitimin Önemi*

Kapanış Kokteyli - 18:30

TASARIM EĞİTİMİNDE TEMEL TASARIMIN YERİ;
KTÜ İÇ MİMARLIK ÖRNEĞİ

[1]Ayça ARAZ USTAÖMEROĞLU

[2]Erkan AYDINTAN

[3]Emre ENGİN

---

1. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Kanuni Kampusu, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Oda No: 304, 61080 / Trabzon (aarusta@yahoo.com.tr İletişimi sağlayacak yazar)
2. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Kanuni Kampusu, Mimarlık Fakültesi, İç Mimarlık Bölümü, Oda No: 301, 61080 / Trabzon (aydintan@ktu.edu.tr)
3. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Kanuni Kampusu, Mimarlık Fakültesi, İç Mimarlık Bölümü, Oda No: 302, 61080 / Trabzon (emrengin@hotmail.com)

TASARIM EĞİTİMİNDE TEMEL TASARIMIN YERİ;
KTÜ İÇ MİMARLIK ÖRNEĞİ

Temel Tasarım dersi tasarım eğitimi veren tüm okullarda genellikle ilk yılda yerini alır. İlk yılda alınan Temel Tasarım eğitimi, sonraki gelişmelerin sağlıklı bir temel üzerine oturtulmasında önemli bir role sahiptir. Dersin hedefleri içinde öğrencinin pasif alıcı konumundan aktif kullanıcı konumuna geçmesi, sadece dinlerken değil, üretirken, tasarlarken, yaratırken de, düşünme, sorgulama, kendini eleştirme yönünde beceriler kazanmasını sağlamak yer almaktadır.

Bu çalışma ile amaçlanan, Temel Tasarım dersinin İç Mimarlık eğitimi içerisindeki yeri ve önemine vurgu yaparak, verimli bir eğitim süreci için yapılması gerekenler konusunda belleklerde fikir oluşturmaktır.

Bu düşünce ile KTÜ İç Mimarlık Bölümü ölçeğinde bir çalışma gerçekleşmiştir. Çalışmada Temel Tasarım dersinin eğitim süreci açıklanmış ve bu süreç sonunda öğrencilerden, Temel Tasarım eğitimine dair görüşleri alınarak sürecin verimliliği kontrol edilmiştir.

Bu çalışmada kullanılan yöntem, karşılıklı görüşme ve Anlamsal farklılaşma cetvelleri kullanılarak veri toplanması ve yorumlanması şeklindedir.

Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin genel olarak dersi özümsemiş oldukları ve ileriye yönelik iyi bir altyapı oluşturdukları sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Temel tasarım, Temel tasarım eğitimi, Geshtalt, Görsel algı

GİRİŞ

Bireylerin mimarlık ve iç mimarlık eğitimine adım attıkları ilk yıl çok önemlidir. Önemi de bu sürecin sonraki gelişmelerin sağlıklı bir temel üzerine oturtulabilmesini sağlayan bir aşama olmasından kaynaklanmaktadır. Mimarlık ve içmimarlık öğrencilerinin eğitiminde bu sürecin önemli derslerinden biri olan temel tasarım, tasarım eğitiminin sürekliliği içerisinde onun temeline yerleştirilmiş, eğitime ivme kazandıracak, görsel yönü ağır basan bir düşünü sistemi olarak tanımlanabilir (Denel, 1981). Bu bağlamda temel tasarımı salt mesleğin alt yapısını oluşturacak bilginin öğrenciye aktarıldığı bir ders olarak değil, aynı zamanda öğrencinin pasif alıcı konumundan aktif kullanıcı konumuna geçtiği geçiş sürecinin bir başlangıcı olarak değerlendirmek gerekir. Zira, ülkemizde öğrenciler ezber ve tekrara dayalı ilköğretim ve lise ortamından gelmektedir. Bu ortamdan gelen bireyleri; sorgulayabilen, katılabilen ve yaratıcı düşünebilen bireyler haline getirebilme yolunda adımların atılabileceği ilk yıl eğitimini vermek, eğitimciler açısından kolay bir süreç değildir. Temel tasarım programı bu süreci hızlandırabilecek bir niteliktedir. Bu programla birlikte öğrenciye sadece dinlerken değil, üretirken, tasarlarken, yaratırken de düşünme, sorgulama ve kendini eleştirme yönünde becerilerin kazandırılabilmesi amaçlanmaktadır.

Temel tasarım eğitimi ile öğrencilerin malzemeleri kullanma, bir formal organizasyon oluşturma, ifade ve iletişim sağlama sürecine girmesi ve tasarım yapma becerisini edinmesi söz konusudur. Tasarım eğitim programı içerisinde çoğu üniversitede genellikle eğitimin ilk yılında yer alan bu ders ile tasarım konusunda hiçbir alt yapısı olmayan öğrenciye bir problem karşısında çözüm üretebilme becerisinin kazandırılması amaçlanmaktadır (Usta, 2000). Ayrıca; bu programı başarıyla bitiren öğrencilerin; çevreye daha dikkatli baktıkları, daha duyarlı tepki gösterdikleri, ayırt etmeyi ve yargılamayı öğrendikleri, görsel ifade güçlerinin

arttığı ve bu yönde bir takım yeteneklerinde gelişmeler olduğu şeklinde ortak görüşlere de varılmıştır (Gürer, 1990), (Usta, 2000).

Mimarlığın evrensel dilinin ve genel tasarım kurallarının verildiği temel tasarım programının uygulanışında denenmesi gereken yaklaşımlar düşünüldüğünde her tasarım okulu kendine göre çeşitli yöntemler uygulamaktadır.

Bu bağlamda; bu bildiride KTÜ iç mimarlık bölümünde 1. sınıf ikinci yarıyılda yer alan temel tasarım dersinin yürütülüş biçimi, öğrenciye tasarlama yeteneğinin kazandırılması konusunda ne tür katkılar sağladığı ve değerlendirme yöntemleri irdelenecek, öğrenci çalışmalarından oluşan görsel modellerle desteklenerek tartışılacaktır.

Öncelikle temel tasarımın oluşumu, gelişimi, dayanak noktaları ve hedeflerinden kısaca bahsetmenin, temel tasarımın genel yapısı ile günümüz temel tasarım eğitiminin ne ölçüde paralellik gösterdiğinin sorgulanabilmesine yardımcı olacağı düşünülmüştür.

TEMEL TASARIMIN EVRİMİ

Bilindiği gibi temel tasarımın ilk ortaya çıkışı Bauhaus okulu ile olmuştur. Bauhaus okuluna değin çeşitli mimarlık okullarının varlığı bilinmektedir. Bunlardan ilki 1671 yılında Fransa'da Royal Academy of Architecture dir. Bu okulda ve yine Fransa'da 1797 yılında açılan Ecole des Beaux- Arts' ta benimsenen klasik Yunan, Roma, Rönesans ve Barok dönemlerine ait önemli eserlerin eklektik olarak uygulanmasına dayalı eğitim sistemi 1919 yılında Weimar'da Bauhaus okulu kurulana kadar mimarlık okullarında genel olarak etkili olmuştur (Dostoğlu, 2000). Ecole des Beaux-Arts geleneğinden Bauhaus geleneğine geçiş, klasik akademik

tasarım anlayışından modern tasarım anlayışına geçiş anlamını taşımaktadır. Bauhaus okulunda eğitim, mimarlıkla heykel, resim, el sanatları gibi görsel sanatları bütünleştirmeyi amaçlayan bir sisteme dayanmaktadır. Böylece uygulamalı eğitim ön plana çıkmış, öğrencinin yaparak öğrenmesine önem verilmiş, standartlaşma ve rasyonellik kavramları etkili olmuştur. Ayrıca, Bauhaus ustaları tarafından ortaya konulan günümüz temel tasarım teorileri de (Lang, 1974), (Çevik, 1992). Bauhaus ile aynı zamanda evrimleşen Geshtalt teorisine dayanmaktadır.

Geshtaltçilerin algı, görsel psikoloji vb alanlarda yapmış oldukları çalışmalar, 1950 li yıllardan sonra Temel tasarım ve estetik felsefesi dalları üzerinde ağırlığını hissettirmiş ve bu gelişmeler tüm dünyaya yayılmaya başlamıştır (Lang, 1974). Günümüzün modern Temel Tasarım ilkelerini Bauhaus'dan sonra en etkili şekilde ele alan, değerlendiren, biçimlendiren ve kullanıma sokan Gestalt Teori, başlangıçta daha çok görsel sanatlar ağırlıklı olarak ortaya çıkan ve gelişen Bauhaus'un mimari alandaki uygulama eksikliklerini giderecek teorik bir temel oluşturmuştur. Biçimin kendisini oluşturan parçaların toplamından daha fazla olduğunu savunan Gestalt teori, çevre-insan-algılama üzerine çeşitli kavramları da öğrencilere kazandırır (Lang, 1974), (Ustaömeroğlu, 1998).

KTÜ İÇ MİMARLIK BÖLÜMÜNDE TEMEL TASARIM EĞİTİMİ

Tasarım eğitimine başlayan tasarımcı adaylarının, tasarlama becerisi kazanması, çevreyi algılama yeteneklerinin gelişmesi, yaratıcı güçlerinin ortaya çıkarılması ve geliştirilebilmesi açısından özellikle eğitimin ilk yılında temel tasarım programının gerekliliği ortadadır. Bu çalışma kapsamında KTÜ Mimarlık Fakültesi İç Mimarlık bölümünde Temel Tasarım programının yürütülüş biçiminin tanıtımı amaçlanmıştır.

İç Mimarlık bölümünde ders, Temel Sanat Eğitimi adı altında 1. sınıf bahar yarıyılında 8 saat olarak verilmektedir. Dersin verildiği ilk yıllarda Temel Tasarım kuramlarına girilmeden 2 hafta süreyle, Güzel Sanatlar Fakültesi resim bölümünden gelen bir öğretim üyesinin katkılarıyla öğrencilere serbest el resim yapabilme, serbest perspektif alabilme ve renklendirebilme yönünde çeşitli skeçlerin yaptırıldığı bir süreci içerirdi. Ancak daha sonraki yıllarda bu tür çalışmaların anlatım teknikleri derslerinde de yapıldığı gerekçesiyle ve zaman kısıtlılığı gibi nedenlerle dersin bu bölümü kaldırılarak ders tamamıyla Temel Tasarım, Görsel Algı, Geshtalt Kuralları, Şekil- Zemin Anlatımlarını içeren bir şekle dönüştürülmüş ve öğrencilerin derse direkt katılımı sağlanmıştır. Öğrenciye verilen problemler iki boyutlu kalıplaşmış görsel anlatımlar olmaktan çıkarılmış, öğrencinin daha detaylı düşünebileceği yorum yapabileceği, yaratıcı gücünü ve el becerisini geliştirebileceği üç boyutlu görsel modeller ağırlıklı bir hale getirilmiştir. Üç boyutlu model oluşturma çalışmalarının bazıları gurup çalışmaları şeklinde yapılmış, böylece öğrencinin bir tasarım problemini çözme yolunda ekip ruhu içinde yardımlaşma, dayanışma ve iletişim becerilerinin gelişmesine katkıda bulunulmuştur. Ayrıca tasarım sürecinde, öğrencilerin çok çeşitli malzemeler kullanmalarını olanaklı kılacak problemlerin seçilmesine dikkat edilmektedir.

Bu kapsamda; 2. yarıyıl 8 saat şeklinde verilen Temel Sanat Eğitimi dersi haftanın 2 günü yarım güne yayılan stüdyo çalışması biçiminde yürütülmektedir. İkisi mimarlık bölümünde Bina Bilgisi Ana Bilim dalında doktora yapmış, biri ise Mimarlık Bölümünde Restorasyon Ana Bilim Dalında, doktora aşamasında üç öğretim görevlisi tarafından yürütülen ders, iç mimarlık bölümüne yeni başlayan öğrencilerin, gözlemleme, algılayabilme, problemi anlama, yorumlama ve ona çözüm getirebilme yönünde yeteneklerini geliştirebilmeyi amaçlamaktadır.

Bu bağlamda Temel Sanat Eğitimi Dersinin verilişi 5 aşamalı bir süreci içermektedir.

1. Aşama: Konu ile ilgili kuramsal bilginin aktarılması:

Bu aşamada nokta, çizgi, ölçü-oran, yön, aralık, doku, renk, ton, ışık-gölge gibi temel tasarım öğeleri; tekrar, uygunluk, zıtlık, koram, egemenlik, denge, birlik gibi temel tasarım ilkeleri; görsel algı, Gestalt teorisi, şekil zemin anlatımları, mekan, form, geometri gibi kavramlar aktarılmakta ve öğrencilerin bire bir katılımıyla tartışılmaktadır.

Bu kavramların aktarımı sırasında soyut modeller yanında somut mimari ürünler, iç mimari uygulamalar ve doğadan örnekler üzerinde de tartışılmakta ve anlatılan konular görsel dokümanlarla örneklenmektedir.

2. Aşama: Tasarımı istenen problemin tanımı

Bu aşamada konu anlatımı sırasında değinilen kuramsal bilgilerle örtüşen bir problem tanımlanıp, öğrencilerin problemi çözümü beklenmektedir. Anlatılan konuya bağlı olarak, çözülmesi istenen problemde iki ya da üç boyutlu soyut bir tasarım istenmektedir. Yapılması istenilen tasarıma uygun olarak, organik olmayan her türlü malzeme ve çeşitli anlatım tekniklerinin kullanımı serbest bırakılmaktadır. Yapılacak tasarımın verilen sürede tamamlanabilmesine ve iki ya da üç boyutlu alana dengeli yayılabilmesine de önem verilmektedir.

3. Aşama: Tanımlanan problemin çözümünün tasarlanması

Tasarımcı durumunda olan öğrenciden bu aşamada, verilen problem karşısında sınırlı zaman içerisinde yorum yapabilecek, öneriler üretebilecek ve bu önerilerden birini geliştirebilecek bir tasarımcı gibi davranması beklenmektedir. Problemin çözümü genellikle ders saati ile sınırlandırılarak öğrencinin sınırlı zaman içerisinde problemi anlaması, yorumlaması, çözüm üretebilme becerisinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Öğrenciler problemi okuyup yorumladıktan sonra tasarım stüdyosunda bulunan öğretim elemanlarından gerek gördükleri konularda kritik isteyebilmektedir. Verilen kritiklerdeki ana amaç, problemin çözümüne yönelik, öncelikle olabildiğince fazla alternatif yaratılması, sonra bu alternatiflerin elenerek kalanların geliştirilmesinin sağlanmasıdır. Öğretim elemanları da kritik verirken öğrencinin yaratıcılığını sınırlandırmayacak şekilde onları yönlendirmeye dikkat etmektedir.

4. Aşama: Yapılan tasarımın soyut modellere dönüştürülmesi

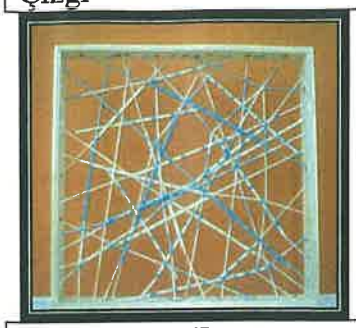
Bu, eskizi yapılıp kritik alınan problemin sunuş aşamasıdır. Burada öğrenci tasarımını yapmış olduğu problemi uygun malzemeleri kullanıp iki ya da üç boyutlu modellere dönüştürerek teslim eder. Bu aşamada sunuş tekniği açısından da bilgilendirme yapılmaktadır. Çünkü, yaratıcı ve özgün bir tasarım ancak iyi bir teknikle sunulursa başarıya ulaşır. Sunuş aşamasında çözümü istenen konuya göre gerek siyah beyaz ve gerekse renkli, dokulu malzemelerle çeşitli grafik anlatımlar tercih edilmektedir. Ayrıca tasarımcı durumunda olan öğrenciden, çizgisel, yüzeysel ve kütlesel elemanların kullanımı ile yaratıcılığın öne çıkarıldığı özgün ve alışılmışın dışında ifadeler beklenmektedir.

3. ve 4. aşamalardan oluşan süreç stüdyoda ve öğretim elemanlarının gözetiminde gerçekleştikten sonra, aynı konuya bağlı bir başka problem daha tanımlanarak, öğrencinin bu problemi bir sonraki derse kadar hazırlaması beklenmektedir. Buradaki amaç, öğrencinin problemin çözümünü tasarlarken ve uygularken kendi birikimlerini, en pratik ve yaratıcı çözüme ulaşma yolunda kullanabilme becerilerini geliştirmeleridir. KTÜ İç Mimarlık Bölümü öğrencilerinin açıklanan dört aşama sonucunda ortaya koydukları ürünlerden bazıları aşağıdaki gibidir (Bkz Şekil 1).

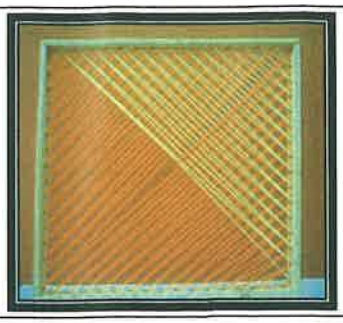
Şekil 1. K. T. Ü. İç Mimarlık Bölümü Öğrenci Çalışmaları

Çizgi

Belgin Buse Koç

Sefa Çapraz

Tolga Çakır

Biçim

Gülçin Aydoğan

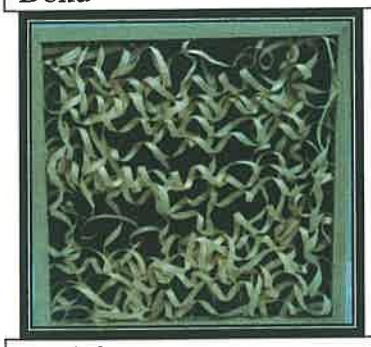

Ceren Aksakal

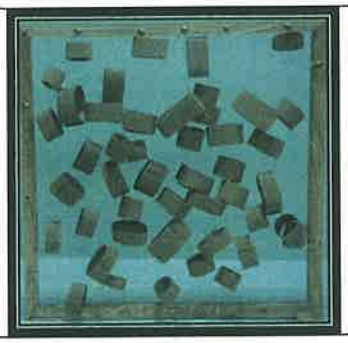

Serkan Spahi

Doku

A. Yakut

Emir Elmaslar

Ömer Kücü

Sert-kaba doku:

F. Karaman

İ. Erol

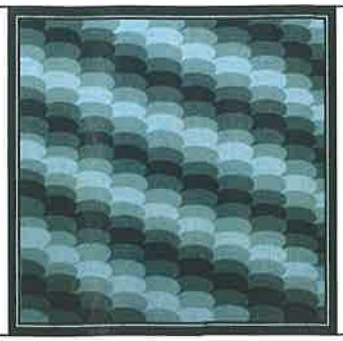

S. Yılmaz

Yumuşak Doku

S. Yılmaz

A. Erdoğan

B. Ersoy

Sıcak renkler:

İ.Demir

İ. Düzgün

S. Yılmaz

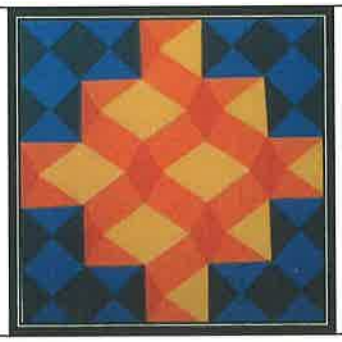
Renklerde Uyum ve Zıtlık:

B. Sarıcaoğlu

M. Ayarslan

S. Akman

Renk çifti-Karşılaşma:

G. Kutrup

H. Bilgen

R. Çorbacı

Derinlik:

A. Erdoğan

G. Tüzinoğlu

V. Armutçuoğlu

Belirlilik:

B.Rızaoğlu

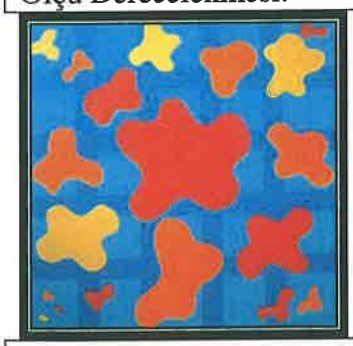

A. Erdoğan

S. Yılmaz

Ölçü Derecelenmesi:

B. Efe

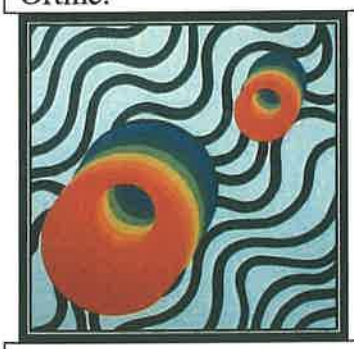

H. Kayıkçı

D.Azaklı

Örtme:

S. Akman

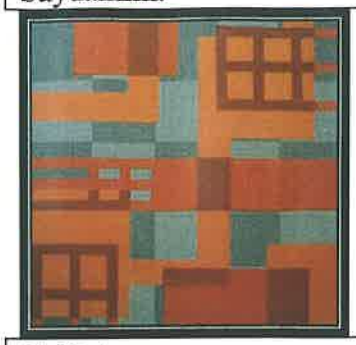

B.Özen

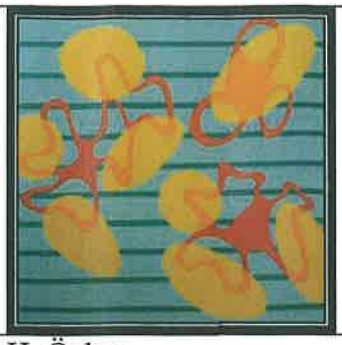

D.Azaklı

Saydamlık:

G. Kutrup

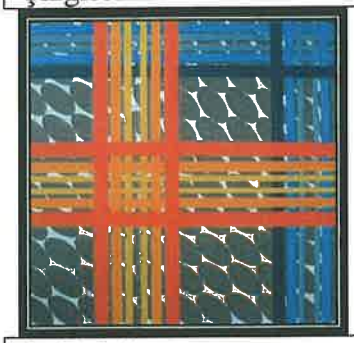

H. Özhan

İ. Demir

Çizgisellik:

A. Erdoğan

D. Rızaoğlu

M. Ayarslan

Çizgisellik

A. Yakut

M. Kılıçbay

Y. Tuzlu

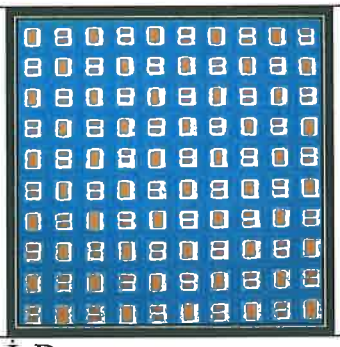
Tekrar:

A. Aksoğan

F. Türegün

İ. Durna

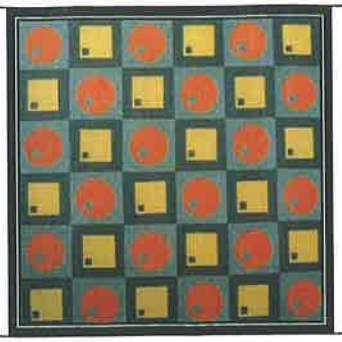
Dönüşümlü Tekrar

F. Atasoy

B. Ersoy

S. Akman

Etkili çevre

H.Şimşek

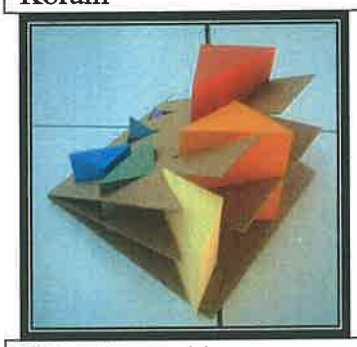

B. Dalkılıç

S. Akman

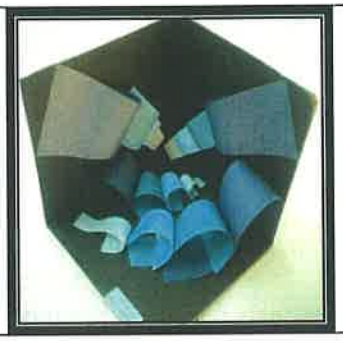
Koram

Hüseyin Keskin

Hasan Güneş

Andaç Kaptanoğlu

Egemenlik:

R. Çakır

B. Özçil

D. Rızaoğlu

5. aşama: Değerlendirme

Değerlendirme aşamasında, öğretim elemanları problem tanımlanırken verilen ve istenenler doğrultusunda oluşturdukları bir takım kriterler yardımıyla sonuç ürünü değerlendirmektedirler. Değerlendirilen ürünlerden başarılı bulunanlardan her probleme ilişkin yeteri kadar örnek panolara asılıp belirlenen günlerde tartışmaya açılmakta ve öğrencilerden konu üzerinde kritik yapmaları beklenmektedir. Bu yöntemle öğrencinin dersin işleyişine ve değerlendirmenin kritiğine katılması sağlanmış olmaktadır. Böylece, öğrencinin tasarımları kritik ederken daha önce konuyla ilgili edinmiş oldukları bilgileri sınamak, dersi geleneksel monolog sürecinden kurtarıp herkesin fikrini rahatlıkla söyleyebileceği tartışma ortamı oluşturmak ve öğrenilen bilgileri bu ortamda pekiştirmek mümkün olmaktadır. Bu kritikler sırasında gözlenen, önceleri çekingen davranan öğrencilerin gün geçtikçe yorumlama ve tartışma konusunda deneyim ve özgüven kazanmaları olmuştur.

K.T.Ü. İç Mimarlık Bölümü temel tasarım dersi kapsamında yapılan değerlendirmeler, öğretim elemanının öğrenci çalışmalarını değerlendirmesinin yanında, öğrencilerinde dersi ve öğretim elemanlarının ders işleyiş şeklini değerlendirmesinden oluşmaktadır. Böylece değerlendirme eylemi monolog (tek taraflı) yapısından sıyrılarak temel tasarım eğitimini esnek ve gelişebilir bir sürece doğru taşımaktadır.

Bu bağlamda dersin son haftasında dersi alan öğrencilerle dersin yürütülme biçimi, öğretim üyelerinin dersi anlatışı, dersin kendilerine getirdikleri katkı gibi konularda görüşmeler yapılmaktadır. Bu görüşmelerden alınan sonuçların dersin yürütülüş biçimine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

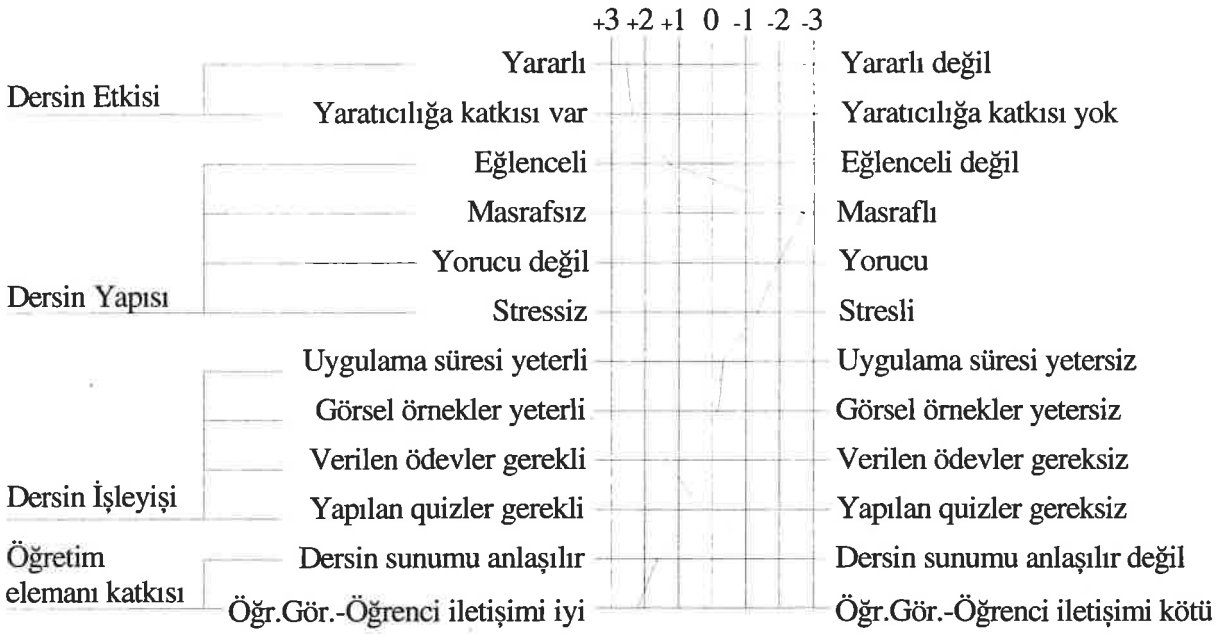
2006–2007 Bahar döneminde öğrencilerle yapılan görüşmelerde öğrencilerin, değindiği konular aşağıdaki şekilde sıralanmıştır.

- Dersin yararlılığı
- Ders İşlenişi
- Dersin yaratıcılığı geliştiriciliği
- Dersin bilinçlendiriciliği
- Dersin Eğlenceliliği / Zevkliliği
- Ders Anlatımı
- Öğretim elemanı–öğrenci diyalogu
- Çalışmaların Yorumlanması
- Ders masrafları
- Dersin stres seviyesi / yoruculuğu
- Uygulamada zaman sınırlaması olması
- Görsel anlatımın niteliği
- Verilen ödevler
- Yapılan quizler
- Tutulan ders notları
- Müzik dinlenmesinin gerekliliği

Yapılan bu görüşmeler sonucunda öğrencilerin en çok üzerinde durdukları konular sıfat çiftleri ile ifade edilerek bu konular hakkındaki düşünceleri tablolaştırılmış ve daha somut verilere ulaşılmıştır (Bkz Tablo 1.)

Özetle öğrenci düşüncelerini tanımlayan on iki sıfat çiftinden oluşan anlamsal farklılaşma cetveli, otuz bir öğrencinin katılımıyla doldurulmuş, veriler sayısallaştırılarak aşağıdaki aritmetik ortalama tablosu elde edilmiştir.

Tablo 1. Anlamsal farklılaşma cetvellerinden alınan verilere göre düzenlenmiş aritmetik ortalama tablosu.

BULGULAR

Oluşturulan aritmetik ortalama grafiğine göre aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

- Genel olarak, dersin öğrenciler üzerinde olumlu yönde etki bıraktığı belirlenmiş, dersin çok yararlı ve yaratıcılıklarını geliştirici olduğu belirtilmiştir.
- Ders sürecine bakıldığında olumsuzluklar göze çarpmaktadır. Ders süreci eğlenceli bulunurken aynı zamanda masraflı, yorucu ve stresli olduğu belirtilmiştir.
- Ders, işleyişi açısından öğrenciler tarafından ne çok olumlu ne de çok olumsuz olarak değerlendirilmiştir. Uygulama süresinin çok yeterli olmadığı, bunun yanında verilen ödevlerin ve yapılan quiz'lerin gerekli olduğu belirtilmiştir.
- Öğretim elemanlarının derse katkıları ise öğrenci tarafından oldukça olumlu olarak değerlendirilmiştir. Bu katkılar, dersin sunumunun anlaşılırlığı ve öğretim görevlisi – öğrenci iletişimi düzeyinde ele alınmıştır.

İRDELEME

Elde edilen bulgulara genel olarak bakıldığında "Dersin etkisi", "Dersin işleyişi" ve "Öğretim elemanı katkısı"nın olumlu olmasının yanında "Dersin yapısı" içerisinde masraflı, yorucu ve stresli olduğu sonucunu irdelemek gerekmektedir.

Mimarlık eğitiminin, eğitim süresince zorunlu olarak kullanılan rutin donanımları ile maddi açıdan diğer disiplinlerden farklı olarak öğrenciyi daha fazla zorladığı ortadadır. Temel tasarım dersi özelinde de durum farklı değildir. Fakat sadece iki boyutlu değil, üç boyutlu

çalışmaların ve her türlü malzemenin kullanımının, öğrenmeye ve yaratıcı düşünme yeteneğinin gelişimine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Dersin yorucu olduğu düşüncesinin nedeni, ders öncesi malzeme tedariki, Temel Tasarım dersi programının yoğunluğu, kuramsal bilgilendirmenin yanında her ders uygulama yapılması, sonrasında ödevler istenmesi ve zaman zaman yapılan quiz'ler olarak sıralanabilir. Fakat bu dersin belleklere yerleşmesi, sonraki eğitim döneminde ve hatta iş hayatında da tasarımcıya yön verebilmesi için böyle bir temponun yaşanması gerekliliği de ortadadır.

Dersin stresli olduğu görüşünün, karşılıklı yapılan görüşmelerde büyük ölçüde, uygulamaların belli bir zaman dilimi içerisinde verilmesi gerekliliğinden kaynaklandığı belirlenmiştir. Uygulamaların zamanla sınırlandırılmasının nedeni daha önce bahsedilen uygulama aşamalarının (Tanımlanan problemin çözümünün tasarlanması - Yapılan tasarımın soyut modellere dönüştürülmesi) öğretim elemanı gözetiminde gerçekleşmesi gerekliliğidir. Böylece, bir takım yanlış anlamaların önüne geçilerek, konunun daha doğru bir şekilde özümsenmesi sağlanmaktadır. Ayrıca piyasa koşullarında neredeyse her türlü tasarım eylemi belli zaman dilimleri ile sınırlandırılmıştır. O nedenle zamana karşı yarışabilme yeteneğinin de eğitim süreci içerisinde geliştirilmesi gerekliliği de ortadadır.

SONUÇ

Mimarlık eğitiminin temeline yerleştirilmiş temel tasarım dersinin bu konulara çok uzak lise eğitiminden gelen öğrenciler için başlangıçta zorlayıcı olduğu açıktır. Dersin yürütülüşü sırasında sınırlandırılmış alan düzenlemeye, mekan ve form yaratmaya yönelik çalışmalara

sıklıkla yer verilmektedir. Böylece öğrenci temel tasarım dersinin kavramsal kurgusunu, bir mimari problem içinde nasıl yorumlayabileceğini öğrenebilmektedir.

Bu sonuçlara göre öğrencilerin fikirlerini ifadede özgürlük kazandıkları, farklı bakış açıları geliştirdikleri, serbest düşünme eğilimi edindikleri ve yaratıcı güçlerini geliştirebildikleri, sınırlı zamanda bir problem karşısında çözüm üretebilme yeteneği kazandıkları saptanmıştır.

Temel tasarım dersini başarıyla tamamlayan öğrencilerin üst yarıyıllarda proje stüdyolarında bu bilgileri mekan ve form yaratırken, verilen problemleri tasarım sürecine dönüştürürken, problemi irdelerken kullanabildikleri ve hatta dersin değerini üst yarıyıllarda daha çok anlayabildikleri de öğrenci görüşleriyle saptanmıştır.

KAYNAKLAR

- Çevik, A. (1992), Mimarlık Eğitiminde Bauhaus Mirası: Temel Tasarım, Yapı 123.
- Denel,B. (1981), Temel Tasarım ve Yaratıcılık, ODTÜ Mimarlık Fakültesi Basım İşliği, Ankara.
- Dostoğlu, N., T. (2000), Mimarlık Eğitiminde İlk Yılın Önemi, Mimarlık 293, s.56, İstanbul.
- Gürer, L. (1990), Temel Tasarım, İTÜ Matbaası, Gümüşsuyu.
- Lang, J. (1974), Teheories of Perception and 'Formal' Design designing for Human Behavior, p.98-109, Halstead Press.
- Usta, G., Özdemir, İ., Kuloğlu, N., Ustaömeroğlu, A., Beşgen, A., Vural, S. (2000), Mimarlık Eğitiminde Temel Tasarımın Yeri, mimarlık 293, s. 41-44.

- Ustaömeroğlu, Araz, A. (1998), Mimari Analiz İçin Temel Tasarım Öge ve İlkelerinin Kullanımı ile Oluşturulan Estetik Ağırlıklı Bir Yöntem Araştırması, Doktora Tezi, KTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.